

P. Stravinskas

KATALIKŲ OPORTUNIZMAS

Oportunizmu vadiname pritaikymą prie aplinkybių ar laiko dvasios, paaukojant principus.

Oportunizmas nesiderina su morale. Oportunistai laikomi doriškai menkaverčiais žmonėmis.

Nenuostabu, kad savo principus išduoda ir taikstosi prie aplinkybių ar laiko dvasios tie, kurie principų išvys nevertina. Bet oportunizmo reiškinį pastebima ir katalikų, tu, rodos, jau "tvirtų principų" žmonių tarpe.

Tą yra konstatavęs vokiečių žymus kunigas - pamokslininkas prof. dr. Konrad Algemissen (savo knygoje "Bažnyčia ir dabartis", kurią esu jau užsiminęs pirmesniai savo str.), lygiai kaip ir drąsus antinacinis kovotojas Muensterio vyskupas (dėl jo didelės drąsos "Muensterio liūtų" vadintas) Clemens August Graf von Gallen (savo pamoksluose).

Toliau, 1954 m. vokiečių katalikų žurnalas "Zodis ir tiesa" (Wort und Wahrheit) paskelbė įdomų straipsnį, pavadinimą "Mokytinių miegas" ("Der Schlaf der Juenger"), kur labai atvirai parodytas viso pasaulio katalikų suoportunėjimas, ypač gi prisitaikant prie laiko dvasios.

Nors tas straipsnis paskelbtas prieš 15-ka metų, bet jis nenustoją savo aktualumo ir šiandien, nes katalikų oportunizmas, lyg kokia epidemija, plačiasi toliau.

Todėl tebus leista man čia atpasakoti minėto straipsnio bent pagrindines mintis.

I. Ko siekia šių dienų katalikai?

Jie siekia taikos, ramybės, patogaus gyvenimo, ypač gi nori a tout prix (bet kuria kaina) būti moderniais. Visa, kas jų nuomone, nauja, kas modernu, jie seka akiai, nežūrėdami, ar tas derinasi su principais, su jų ideja, su morale. Kas kalba ne laiko dvasios žargonu, tas jau jiems (katalikams) atsilikęs, nemoderus, nepažangus.

II. Kaip paveikė katalikus jų oportunizmas?

1) Oportunizmas juos padarė nesiorientuojančius vertybių gradacijoje, neskiriančius

liesos nuo klaidos, vertės nuo nevertės.

2) Pametę savo principus, katalikai prarado teisingą dabarties sampratą. Jie, tiesa, dažnai kalba ir rašo apie savo principus, bet tik abstrakčiai, vengdami juos pritaikyti gyvenimui ir pavertinti realybę tų principų šviesoje. Katalikai vengia kalbėti apie tai, kas pavieniu (kas atskirai imama, kas konkrečiu), o tik vysto, plėtoja ir be paliovos kartoja savo abstraktinius principus, pamiršdami tai, kad tie jų abstraktūs principai (netaikomi realiam gyvenimui) yra beverčiai, kad jie dėl savo abstraktumo neturi normatyvinio charakterio, savo kuriamosios ir žmogaus valią bei veiksmus palenkiamosios galios. Tai tik "jodinėjimas principais", tai tuščia ir niekam naudos neteikianti frazeologija.

3) Siekią patogumų ir visokio modernizmo, visa priimdami už gerą ir vengdami kovos prieš blogį, katalikai visai paprastai gyvenime atviromis akimis, koks jis iš tikrųjų yra, vertinti realybę principų šviesoje.

Jis siūlo katalikams būti nuolatiniame kontakte su realybe. III. Ką siūlo vok. žurnalas "Zodis ir tiesa" katalikams? Jis siūlo katalikams pabusti iš miego, iš sapnų; pažvelgti į gyvenimo realybę atviromis akimis; vertinti gyvenimą, koks jis iš tikrųjų yra, vertinti realybę principų šviesoje. Jis siūlo katalikams būti nuolatiniame kontakte su realybe.

Moterys ne vienodus drabužius nešioja. Kairėje matome modernius drabužius nešiojančią afganistanietę ir tradicinius drabužius dar dėvinčią moteriškę. Dešinėje matome tris paryzietes, besidairančias į tradicinę suknelę dėvinčią škotę.

neturįs nieko bendra su žiauria realybe!

IV. Kaip turėtų elgtis ir mūsų katalikai šiandien?

Jie irgi turėtų liautis taikstęsi prie aplinkybių, prie laiko dvasios; liautis gaudyti tikrai pinigą, žiūrėję tik to, kas "praktiškai naudinga", siekti betkuria kaina taikos, ramybės, nes tie visi dalykai, deja, nėra aukščiausios vertybės.

Nors ir nepatogu mums, pasauliečiams, mokyti kunigus ir vienuolius, redaguojančius katalikų laikraščius, krikščioniškojo doros mokslo, bet vis tiek norėtusi čia juos, pasinešiusius į pinigų gaudymą, į medžiagos pervertinimą, paprašyti perskaityti bent šiuos Sv. Povilo laiško pilypiečiams žodžius:

"Nes daugelis, apie kuriuos aš jums dažnai kalbėjau (dabar gi ir su ašaromis sakau), elgiasi kaip Kristaus kryžiaus neprieteliai. Jų galas pražuvimas, jų dievas yra pilvas, jų gyris susideda iš jų gėdos, nes jie trokšta žemiškų dalykų" (Pilyp. 3, 18, 19).

KAIP J. MIKUCKIS SLINKO PAS VILKIJOS KLEBONO ŠEIMININKĘ

A. Venclova parašė knygą "Jaunystės atrodymas", kurią 1966 m. išleido leidykla "Vaga". Tai įvairių jaunystės metų A. Venclovos atsiminimai. Tarp kita ko, tuose atsiminimuose yra palieštas, anot autoriaus, nedidelis postas ir žymus triukšmautojas Juozas Mikuckis. Atsiminimai apie J. Mikuckį pradėdami tuo, kaip kartą keturi jaunieji rašytojai: Tysliava, Cvirka, Šimkus ir Venclova užsuko į "Laisvės" restoraną išlenkti stiklą alaus. Ten jie atskirame kambarėlyje rado J. Mikuckį, šventinantį savo vardadienį ar gimimo dieną. Tai neturint pinigų, jiems pasitaikė auksinė proga gerai išsigerti. Tuoj keleriai atritino bačkėlę ir Mikuckis pradėjo alų pilstyti į bokalus. Bepilstant, ant mažo kambariuoko grindų tiek pritekėjo alaus, kad net jis ir batus liejosi. Mikuckis išėjo, nusivilko karinį mundurą ir pakabino jį ant sienos. Gerai išmetęs pradėjo pasakoti savo nuotykių, kaip jis slinko pas Vilkijos klebono gospadinę. O kaip jam ta kompanacija pavyko, tai paskaitykime ką rašo autorius A. Venclova:

"...Viešėjau Vilkijoje pas kleboną, — dėstė jis. — Ir per vakariene išžiūrėjau — š:toniška graži gospadinė. Kai klebonas nuvedė mane gulti, niekaip negaliu užmigti — galvoj man vis ta gospadinė ir gospadinė, jaunutė, akutės nuleistos, veidukai raudoni... Guliu, guliu ir neiškentęs tyliai einu... Pradarau vieną kambarį — švyst man į akis klebonas su liktorium deگانciom žvakėm. — Tai ko ieškot, ponas Mikucki? — klausia. — Raugintų kopūstų, — atsakiau, — išgėrėme gi... — Čia nėra raugintų kopūstų — sako klebonas. — Nėra tai nėra, — sakau, — iš žemės neiškasi..."

Čia nuotykis ir lieka neužbaigtas pasakoti, nes Mikuckis apsižiūrėjo, kad ant sienos nėra jo kariško munduro ir išbėgo jo ieškoti. Autorius baigia: — "Pagaliau tik išėjęs į gatvę, pamatė ramiai vaikštinėjantį tuo munduru apsilikusį provokatorių ir "žurnalistą" Povrotniką...". Tuo ir baigėsi ta linksma kompanija ir dalyviai ašarodami iš juoko išsiskirstė, nes J. Mikuckis jau buvo užimtas kitais reikalais. Kaip žinome, J. Mikuckis iš Amerikos grįžo į komunistų pavergtą Lietuvą ir keliaklupščias garbina rusiškąjį okupantą. Spaudoje rašo propagandinius straipsnius, kuriuose giria dabartinę okupantų santvarką ir džiaugiasi nebūtais laimėjimais. Gaila, kad buvęs toks veiklus

Iš keturiolikos išsigelbėjo septyni

Mokslo metų pabaigtuvės pasibaigė laidotuvėmis vienoj Lietuvos (Suginčių) vidurinėj mokykloj. Keturiolika moksleivių, baigusių aštuntą klasę (atitinkančią ankstesnę ketvirtą), įvykį "aplaistė" keliomis bonkonis vyno ir išplaukė valtį į Želvy ežerą. Valtis tokiam skaičiui buvo permaža, įgula perlinksmu, ir pasiirstymas pasibaigė taip, kad iš keturiolikos į krantą šiaip taip grįžo tik septyni.

Išgėrę vyną, išleistuvininkai — 14 jų penkivišketė valty — išplaukė į ežerą. Grįžo tik kas antras. Kaltininkų ieškotojas tarp kita ko pastebėjo, kad fiziolo lavinimo programoj nėra nei plaukimo nei skėstančių gelbėjimo pamokų... Nuskeno, kurie kiek geriau mokėjo plaukti ir bandė gelbėti kitus... (E)

VAKARŲ VOKIETIJA

"Naujieji komunistai" perėsi į parlamentą. BONNA, Vak. Vokietija. — Dpa pranešimu, Vokietijos kompartija pirmą kartą po jos uždraudimo 1956 metais, pradėjo viešą kampaniją kad per ateinančius parlamento rinkimus galėtų savo kandidatus slatvū.

Vakarų Vokietijos komunistai turi apie 22.000 narių, kurie tvirtina esą "nauji komunistai" (Neu-Communisten), nieko bendro nenorį turėti su buvusiąja, uždarytąja kompartija, siekusia "proletariato diktatūros" ir reikalauusia pašalinti konstitucinę santvarką.

"Naujieji komunistai" sakosi ir su rytų zonos komunistais nieko bendro neturį. "Mes nėsame jokie SED (rytinės Vokietijos komunistų) marionetės", skelbia dabartinis DKP bosas Kurt Bachmann.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Advertisement for Brighton Savings and Loan Association. Features: HIGH RATES, 4.75% Per annum on regular Savings, 5.25% Per annum on investment bonus. Savings Insured to \$15,000.00. Address: 4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632.

Advertisement for Universal Savings & Loan Association. Headline: Raginkite savo apylinkę augti - taupykite! Offers: 5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS; 4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SASKAITOMS. Address: 1800 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Tel. HA 1-3070.

Advertisement for a book store. Features: KNYGA - GERIAUSIA DOVANA. List of books with prices. Address: 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Advertisement for a book store. Features: KNYGA - GERIAUSIA DOVANA. List of books with prices. Address: 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

